

Latweefchu Uwises.

Ur augstas Gewefchanas = Kummiffiones fiau un nowehleschanu.

Nr. 44. Zettortdeenâ 30tâ Oktoberera 1830.

Felgawa 29tâ Oktoberera.

Lihds 16tu Oktoberera pee Nihgas ohsta 1246
kuggi bij atbraufuschi un 974 isgahjuschi.

Trihs draugi.

Weenam zilwekam bij trihs draugi, diwi no teem mihleja tas pahreleku, tas treschais bij tam masak mihlsch, kautschu tas wifs gohdigaki un ustizzigi ar to dohmaja. — Weenreis tappa tas preefsch teefas aizinahs, fur tas newainigs, bet tomehr dikti apfuhdsehts bija. — „Kursch no juuns,“ fazzija tas, „gribb ar manni cet un preefsch mannis leezinabt? jo es esmu wiffai apfuhdsehts tappis, un tas Rehninsch dusmofahs.“ — Tas pirmais no winna draugeem aisbilidinajahs tudal, ka tas zittas darrischanas dehl newarroht winnam lihds eet. Tas ohtris pawaddija winnu lihds pat ta teefas-namna durwin, bet bihdamees no ta dusmiga teefasfunga nedrihssteja eefschâ eet un nahze atpakkat. Tas treschais, us fo tas wifs masak bija zerrejis gahja eefschâ, runnaja par to, un leezinaja no winna newainibas tik preezigi un drohschi, ka tas teefasfungs to walkam laide un wehl apdahwinaja. —

Trihs draugi irr tam zilwekam schinni pafaulê. Râ parahdahs tee ferwi tai stunda tahs nahwes, kad winnu Deewos preefsch teefas aizina? Ta nauda, winna labbakais draugs, atstahj to wifspirimak, un tam lihds ne eet. Winna raddi un pasihstami pawadda to lihds pat durwin ta kappa, bet greefschahs tudal atpakkat eefsch farweem namneem. Tas treschais, kurreu winsch dsihros buhdams rettaki atminneja, irr winna labbi darbi. Tee weenigi pawadda to

lihds pat ta sohga gohdu-krehflam, tee eet preefschâ tam, runna par winnu, un atrohd schehlastibu un apschehloschanu.

Ne krahjeet ferwin mantas wirs semmes, fur kohdi un ruhfa tahs samaita, un pehz kurrakim sagli rohke, un tahs nosohg. Matt. 6, 19.

J. P.

Kursemmes stahstu = gramata ieb

tahdu leetu isteifschana, kas wehrâ leekamas, un Kursemme notiffuschas, no wezzem laifcem lihds muhsu deenahm.

I. Pirmais stahstu gabbal.

Wezzi Kursemmes laifi.

No Wahzu atnablschanas lihds tam laifam, fur schahs semmes sohbinu-brunnineefi kohpâ sabedrojahs ar Wahzsemmes brunnineefem; tas irr no 1158ta lihds 1237tu gaddu; kas isness 79 gaddus.

Woi ar sinnu fwefchas semmes mekledami, woi zaur stipru seemela wehju no ihsta zetta paschkeebti un paflihdufchi, un tâ no nejaufchi us muhsu puffi un semmi atdsihtti, to taggad wairs ne warr kreeti sinnaht; tatschu allasch pehz Deewa fwehta padohma tâ notikke, ka tanni gaddâ 1158 pehz Kristus peedsimschanas, kahdi Wahzu kohpmanni no leelas Brehmes pilssehtas, paschi pirmi bij, kas ar farweem fuggeem muhsu juhrmallu atradde, un Daugawâ eegahje. Tik teefcham ka schahs semmes paganu laudis ar leelu brihnoschanu buhs brihnojufchees par farweem fwefcheem weeseem, par winnu fuggeem, par Wahzu drehbehm un platmanna zeppureem (fo gan par galwas wahzeem buhs saufu-

fchi, no ka pehzaf tas wahrds: „Wahzeets“
 effus zehlees muhsu walloda), par winnu mah-
 jas-ammata- un fuggu-leetahm un rihkeem, un
 ihpafchi par jaufahm Wahzsemmes prezzehm fo
 libds atwedde; tapat arri fchee Wahzi tahdu
 semmi un tahdus laudis ar glufchi fwefehü wal-
 lodu un ar paganu eerafchahm, wehl ne bij ne fur
 redsejufchi, un aisdewe muddigi sinu us Wahz-
 semmi no dihwainas fwefehü semmes un tautas
 fo bij atradufchi. Pa tam eefahze ar sibnehm
 farunnatees, ir fuptschotees ar schahs semmes
 laudim, kas paschâ pirmâ eefahumâ gan lab-
 prahnt un mihligi tohs usnehme, un teem arri
 wehleja, ka tee warreja të usmestees, un kahdas
 mahjas woi kahdu nammu woi magafihnu few
 uftaifht, fur farwas prezzes nolift un glabbahnt,
 par to laiku, famehr atkal us Wahzsemmi ais-
 ees un tad atkal fchurpu nahks, ar zittahm jau-
 nahm leetahm un prezzehm. Schi weeta bij
 Jfchfille, us paschu Daugmallu un Wid-
 semmes krastu, 4 juhdses no Rihges, fur tag-
 gad baggata muifcha redsama (kas Rihges pil-
 fehtai peederr) un wezza muhru bafniza, kas,
 jebfchu gan pahrtaitita un jauki apfohpta, to-
 mehr deewsgan rahda, ka ehka no wezzu wez-
 zeem laifeem. Ra muhsu semne jaw paganu
 laikâ naw tu fcha bijufi, to warr no tam fa-
 prahnt, kâ schè jelle kas bij, fo Wahzeem doht par
 farwahm prezzehm, un pehz fo fchee tihfoja; ka:
 meddus, labbiba, tauki, wafka, ahdas, balki un
 wiffadas kohka leetas, darwas, baggata sweije ic.
 un arri fih tars (jeb sintars) kas wezzeem lai-
 feem lohti dahrgi flua turrehts, un zittur daudj
 ne rohdahs, kâ gar Pruhfchu un muhsu semmes
 juhrmallu.

Wet bes fuptschofchanas wehl zitta leeta un
 waina sinnama, par fo Wahzi, fcho semmi
 weenreis dabbujufchi pasiht, tudal atkal un jo
 gaddus jo wairaf un beesi fchurpu nahze, gan us
 uhdeni ar fuggeem, gan par semmes zekku zaur
 Pruhfcheem. Prohti tizzibas pehz. Jo to
 brihd wiffa kristita pasaulle warren us to doh-
 maja, un warr fazzihnt, ka no itt farwada garra
 flua kâ dsihfchus dsihnta, kristigu tizzibu wiffur
 isgahst, un ar labbu jeb ar launu to ispaudeht
 fwefehü semmes un starp fwefehahm tautahm.

To sauze: „krustu fluddinahrt,“ us fo pahr
 wiffceem kattolu tizzibas wirfneeks, prohti pats
 Pahwests Rohmâ*) to brihd kâ ween warre-
 dams flubbinaja un palihdseja. Tâ bij ap to
 laiku, un jaw fem papreeksch, tik ne wiffas kri-
 stitas tautas, us tablu Ahfiju gahfufchees, kah-
 wahs tur nahwigi ar Turkeem un Sarazeene-
 reem, gribbedamas fcheem Jerusalem atneimt
 (fo arri us labbu laiku dabbuja) un fwefehahm
 austruma semmes tautahm kristigu tizzibu us-
 speest. Turpu gahje Keisari un Kehnini ar lee-
 leem kara-spehkeem; tapat publejahs us to itt
 lohti kattoliffi bafnizfungi un muhki jeb floh-
 stera wihri. Us to beedrojahs wehl sewifchki,
 augsti fungi un brunnineeki no muifchneeku zilts,
 ar it farwadu fwehtu peefohlfichanu un fwehrest-
 bahm, un padewahs us wiffu farwu muhschu
 fwehtam karram; prohti palihdseht ar warru un
 fohbini, fur waijadfigs bij, ka Kristus wahrds
 un tizziba par pasauli isgahstohs un uswar-
 retu.

(Turplifam wairaf.)

Wahrdis tahs pateefibas.

Lai nu gan ar weenu waijag dohmaht, fo
 runna, tomehr ne warr wiffu runnahnt fo dohma.

* * *

Ne luhds wis no listena, ka tas tew to zel-
 fu ar rohsehm buhs nokaisht, ak! tahs wihst
 drihs, un tad paleek — chrfschki ween.

* * *

Tas labbakais draugs irr tas, kas mums
 naidu prett netiffumu un mihlestibu pee tik-
 kuma eemuffina.

*) Pahwests irr Rohmas augstebiffaps, kas ar
 laiku par leelu walbineeku wiffas kattoliffas baf-
 nizas pazehlehs, un wehl par to tohp turrehts;
 schim wiffa pasaulle to brihd pahr leeku zeeti un
 pasemmigi klausija, un paschi augsti semmes
 walbineeki, Keisari un Kehnini itt ne kahdu leelu
 leetu bes pahwesta sinnas un wehlefchanas ne
 fahze, ne isdarrija.

Kas pehz zitta mantas kahrojahs, tas pats
fawu ne paturrehš.

Dasch atrohd, fur ohtris ne kad pamettis.

Jo wairat tu Deerwu bihstees, jo masat
buhš tew par zilwekeem jabihstahs.

J. V.

Teefas fluddinaſchanas.

Uš pawehleſchanu tahs Keiserifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſis 2c. 2c. 2c.,
no Frank-Seffawas pagasta teefas wiſſi un jeb-
kurri parradu deweji, kam pee teem ſcheit peederrigeem
ſaimneekem Wittenu Furra un Kondratu Janna,
kurſch beidsamais nomirris irr — par kurra mantu,
dehl parradu zaur ſchihs deenas ſpreedumu konkurse
nolikta, kaut kahdas praſſiſchanas un melleſcha-
nas buhtu, jeb buht dohmatu, ſcheit tohp uſſaukti
un preekſchâ aizinati, ja negribb ſawu teefu ſaudeht,
lihſ 13tu Dezembera deenu ſ. g. kas tas weenigais
un iſſlehgſchanas termihns buhs, woi paſchi, woi
zaur weetneekem kâ mehlehſtâ, ar ſawahm praſſiſcha-
nahm un winnu parahdiſchanahm peeteiktees un tad to
ſagaidiht, kas pehz likkumeem tapš noſpreeſtš.

Frank-Seffawâ tanni 21mâ Oktobera mehneſcha
1830tâ gaddâ. 3

††† Kempe Kriſchjahn, pagasta wezza-
kaiš.

(Nr. 76.) Barnowſki, pagasta teefas krihweriſ.

Uš pawehleſchanu tahs Keiserifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſis 2c. 2c. 2c.,
no Kaſuppeſ pagasta teefas wiſſi tee, kam kahdas
praſſiſchanas pee ta Kaſuppeſ ſaimneeka Wriſſku Kri-
ſtappa buhtu, kas nepaklauſiſchanas, ſliktas mahju
kohpſchanas un tadehl leelu muſiſchas — un magatiſhn
parradu dehl no ſawahm mahjahm iſliktš un par kur-
ra mantu konkurſiſ noliktš tappiſ, ſcheit uſaizinati,
6 neddelu ſtarpâ no appakſchraſſitas deenas pee ſchihs
pagasta teefas peeteiktees un tad ſagaidiht, kas kluhš
noſpreeſtš.

Kaſuppe 11tâ Oktobera 1830. 3

(Z. S. W.) ††† Niſſſchu Indriks, peefeſhdetaiš.

(Nr. 25.) Joh. E. Szonn, pagasta teefas krih-
weriſ.

Uš pawehleſchanu tahs Keiserifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſis 2c. 2c. 2c.,
no Kalnamuiſchas pagasta teefas wiſſi un jebkurri

parradu deweji, kam pee ta konkurfê krittufſcha ſaim-
neeka Kempe Unſcha, par kurra mantu ſchi teefa kon-
kurſi ſpreeduſi, praſſiſchanas un melleſchanas buhtu
woi atraſt dohmatu, ſcheit uſſaukti un preekſchâ aizi-
nati, lai tee, ja ne gribb ſawu teefu ſaudeht, lihſ
13tu Dezembera deenu ſchi gadda, kas par to weenigu
un iſſlehgſchanas termihnu par uſdohſchanu nolikta
tappuſi, ar ſawahm praſſiſchanahm un winnu parahdi-
ſchanahm teefaſgeldigâ wiſſê peeteizahš. Ko buhs
wehrâ nemt!

Kalnamuiſcha 22trâ Oktobera 1830. 3

(Z. S. W.) Janniſ Dahrſneek, pagasta wezza-
kaiš.

(Nr. 109.) Th. Lehnert, pagasta teefas krih-
weriſ.

Uš pawehleſchanu tahs Keiserifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſis 2c. 2c. 2c.,
no Rundahles pagasta teefas wiſſi, kam pee tahm man-
tahm to nomirruſchu Rundahles ſaimneeku Niſſſſchu
wez Kriſchana, Unſen Martina un ta ſaimneeku
Krengel Zehkaba, kas pats ſawas mahjas nobewiſ,
kaut kahdas praſſiſchanas buhtu woi buht dohmatu,
ſcheit uſaizinati, ja negribb ſawu teefu ſaudeht, lihſ
17tu Dezembera ſchi gadda pee ſchihs pagasta teefas
peeteiktees.

Rundahles pilli 17tâ Oktobera 1830.

Sprizzen Janniſ, pagasta wezzakaiš.

(Nr. 117.) G. Scheumann, pagasta teefas krih-
weriſ.

Kad ta paſſe ta Iſeſmuiſchas zilweka Janne Sa-
wiſky, — kurra tam appakſch 26tu Auguſta deenu
p. g. ar No. 67. no Iſeſmuiſchas pagasta teefas
iſdohſta irraid, tas pats dehl eemihſchanas ſawas
paſſes lihſſ ſchim ſchê naw peeteizees, tad teel wiſſas
pilſchſtas un ſemmes polizeijeſ uſaizinatas, to peemin-
netu Janne Sawiſky, beſ kawefſchanas, ſcheitan atra-
idiht. — Iſeſmuiſchas pagasta teefa tanni 11tâ Okto-
bera 1830. 1

(Z. S. W.) ††† Stiſpan Czorſſſkan Kriſtapp, pa-
gasta wezzakaiš.

(Nr. 44.) E. F. Krajewſky, pagasta teefas krih-
weriſ.

Preekſch ne ilga laika ſchinni aprinki diwi ſirgi,
weena ſirma ſchwe un weens behrſ ſirgš, peekli-
duſchi. ſchi ſinna tohp ar ſcho peeteiſſſchanu fluddi-
nata, lai taš, kam ſchwe wirſpeeminniſſi ſirgi peeder-
retu, wiſſwehlaki lihſſ 5tu Nowembera ſchinni gaddâ,

pee Nerretas pagasta teefas atfauzahs, jo wehlaft tee paschi uhtropè pagasta-lahbei par labbu, massas un usfohpschanas deht pahrdohti taps.

Nerretas pagasta teefa tanni 7tä Dktobera 1830. 2

(T. S. W.) ††† Brazzan Prizz, pagasta wezzafais.
(Nr. 64.) Ernst Schulz, pagasta teefas srihweris.

Kad biwi nepassistami tschiggani, kas fa siin sagli buhs bijuschi, zaur to fa Zurlawas semneeki winnem pakkal dsinnuschi, 5 semneeku sirgus no ne weenada wezzuma un spalwahn lihds ar biwi wezzeem semneeku ratteem tanni 1mä Dktobera deenâ schi gadda atfahjuschi un paschi aissbehgusch, bet lihds schim ne-weens pee schihs teefas peeteizees, fa tee sirgi winnam peederr, — tad ta Kulbigas pilskungateefa zaur scho fluddinaschanu wissus, kam schee, fa gauschi leekahs, sagti sirgi peederretu, schein ussâizina, lihds rotu No-wembera deenu sch gadda ar sawahm taisnahm parahdischanahm schè atnahft, un kab par tahdeem buhs atrafti, kam tee ihsti peederr, pehz atlihdssinaschanas to barribas un zittu maksu, tohs prettim nemt. Kad schis nolikts laifs buhs pahrgahis, tad tee sirgi un ratti tai apgahdashanas teefai par labbu tam wairafshlittajam uhtropè taps pahrdohti.

Kulbigas pilskunga teefa gtâ Dktobera 1830. 2

(No. 3488.)

v. Heucking pilskungs,
Kallmeyer Aktuahr.

Tanni nakti no 14tas us 15tu Augusta mehnescha deenu teem schein peederrigeem fainneekem: Sallaka leelam weena pulsa fehwe, 6 gaddu wezza, Sallaka masam weens palfs sirgs 6 gaddu wezz un tam meschafargam Gausit weens palfs sirgs 12 gaddu wezz un weena tumfchi bruhna fehwe 6 gaddu wezza no gannibahm nosagti un tam meschafargam Gausit tanni weeta 2 it wezzi krafft, weens bruhns un ohtrs pellehfs no spalwas atfahfti tappusch. Kas no scheem peeminneteem sagteem sirgeem taisnu sinu warr doht, labbu pateizibasnaudu dabbuhs.

Leelas Meschohnes pagasta teefa tanni totâ Dktobera 1830. 3

††† Bertusch Gebberts, pagasta wezza-fais.

C. H. Klapper, pagasta teefas srihweris.

Pittas fluddinaschanas.

Tai 12tä Dezembera mehnescha deenâ f. g. tohp tahs uhdens = fa arri wehja = sudmallas, schein us renti isfohltas; kas no meldeem tahs nemt gribbetu, tohp ta sinna zaur schahm latweeschu = fa arri wahzu-awisehm darrita, lai tai peeteiktâ deenâ pee schihs muischas waldischanas atnahftu, un sawu foehlischanu un pahrfohlischanu isteiftu.

Reungeemuischâ tai gtâ Dktobera 1830. 1

J. Redlich, muischas waldbitais.

La Leel-Muzes muischas waldischana schein sinnamu barra, fa tee, lihds schim us Niskahsa un Swettschu deenahm schein turreti tirgi, irr nozelti un taggad Leel-Muzes dsimtsmuischâ ne kahdi tirgi wairs ne taps turreti. Leel-Muzè Stâ Dktobera 1830. 1

Muischaskungs Mellien.

Tee pee Polangas muischas peederrami frohgi, prohti: tas dischais muhru frohgs, paschâ Polangâ, tas Nizzas frohgs us pastes zektu un tas Swentajas frohgs juhrmallâ, tohp no jauna gadda deenas 1831 us renti isdohti; talabbad kas weenu no scheem frohgeem us renti nemt gribbetu, lai pee Polangas muischas waldischanas peeteizahs.

Polangâ 16tä Dktobera 1830. 2

S i n n a.

Kâ jau latweeschu awisès foehltis irr, tà taggad in us dascha gohdiga latweeschu luhgschanu ta Augsburgas Konweffione jeb tizzibas leeziba, kuras nodohschana Augsburgas pilfatâ preefsch 300 gabdeem notikkusi, un ne fenn wissas muhsu basnizâs ar augstu gohdu peeminnetâ tappusi, nu ihpaschigi latweeschu rakstôs tà taps druffata, fa winna tanni grahmata stahw, fo Lehrpattas augsta sfohla tschetrâs wallodâs, prohti wahzifsi, latinifsi, iggaunifsi un latwifsi islaibus irr. Nu warrehs wifsi laudis paschi ar azzim redseht, fo Lutterâs un winna beedri mahziuschi un apleezinajuschi. Fa kam patifs, schahdu grahmatinu eegahdatees, tas lai pee sawu mahzitaju eet, un luhgt, lai winna wahrds usrakstis tapsu. Kad pirzeju deensgan buhs farabbuschees, tad Steffenhagenakungs scho tizzibas apleezibu rakstôs eespeedihs un ta tad wisseem teem, kas to buhs apstellejuschi par 10 sudr. kapeikem rohkâ nahfs.

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostprovinzen: F. D. Braunschweig, Censor.
No. 502.